

JUBILEUSZ 80. URODZIN PROFESORA HIERONIMA SZCZEGÓŁY

Robert Skobelski

27 września 2011 roku w Palmiarni Kampusu A Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się uroczystość z okazji 80. urodzin prof. dr. hab. Hieronima Szczegóły potoczona z okolicznościowym spotkaniem oraz prezentacją pamiątkowej książki poświęconej Jubilatowi. Wśród uczestników uroczystości znaleźli się Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, Dziekan Wydziału Humanistycznego, a także rodzina, liczni przyjaciele i uczniowie Profesora.

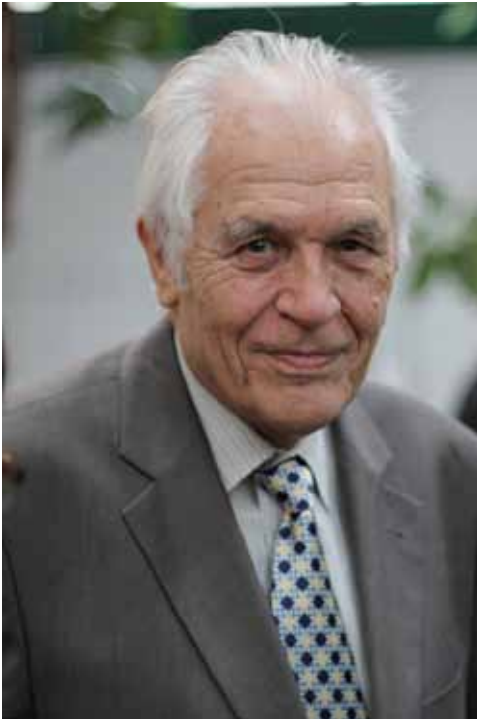
Podczas spotkania odczytano listy gratulacyjne od Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbiety Polak, prof. Krzysztofa Mikulskiego, Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego i prof. Michała Śliwy, Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie - uczelni, której absolwentem był Hieronim Szczegóła. Następnie głos zabrali zaproszeni goście - Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. Czesław Osękowski, Dziekan Wydziału Humanistycznego prof. Wojciech Strzyżewski, Prezes Lubuskiego Towarzystwa Naukowego prof. Józef Korbicz, a także dr Zofia Magnuszewska oraz prof. Edward Hajduk. O wieloletnich znajomościach, przyjaźniach i współpracy z Profesorem opowiadano przede wszystkim w kontekście jego zasług jako organizatora i twórcy zielonogórskiego środowiska naukowego, rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz nauczyciela kilku pokoleń badaczy dziejów najnowszych.

Należy podkreślić, że choć o Hieronimie Szczególe wiele pisano jako o historyku, wykładowcy akademickim, czy rektorze, to i tak nie wyczerpuje to informacji o jego bogatym życiorysie. Wielką pasją Profesora od

najmłodszych lat były dzieje regionalne, rozumiane jako szeroka historia Ziemi Lubuskiej. To głównie dzięki jego dociekliwości, jeszcze jako ucznia Liceum Pedagogicznego w Sulechowie, zorganizowano w tym mieście w 1949 r. Zjazd Chopinowski Młodzieży Zakładów Kształcenia Nauczycieli Okręgu Szkolnego Poznańskiego. W kolejnych latach Hieronim Szczegóła zaangażował się w działania przypominające polskie tradycje ówczesnych Ziem Odzyskanych i naukowe przedsięwzięcia związane z przygotowaniami 1000-lecia państwa polskiego. Trudno było więc się także dziwić wyborowi przez Profesora tematu pracy doktorskiej. Dysertacja pt. *Koniec panowania piastowskiego nad środkową Odrą* stała się zarówno potwierdzeniem regionalnych zainteresowań, jak i udanym podsumowaniem pierwszego etapu jego kariery naukowej. Warto też wspomnieć, że obrona pracy doktorskiej w czerwcu 1964 roku zbiegła się nieomal dokładnie z powołaniem w Zielonej Górze Lubuskiego Towarzystwa Naukowego.

Kolejnym polem aktywności Hieronima Szczegóły była szeroko pojęta kultura. Już od 1958 r. nawiązał on kontakt z powstałym zaledwie rok wcześniej Lubuskim Towarzystwem Kultury, zaś w 1959 r. utworzył Szprotawskie Towarzystwo Kultury. Od roku 1961 Profesor, jako radny, był przez 13 lat przewodniczącym Komisji Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej, która, w ówczesnym scentralizowanym systemie odgrywała kluczową rolę w organizowaniu tej dziedziny życia. W tamtym okresie, uznawanym bez

Profesor Hieronim Szczegóły urodził się 24 września 1931 r. w Rostarzewie. Po uzyskaniu matury w 1950 r. w Liceum Pedagogicznym w Sulechowie, pracował w tejże szkole przez trzy lata jako nauczyciel, następnie podjął studia historyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie, zakończone dyplomem magistra w 1957 r. Pracując później w szkolnictwie średnim województwa zielonogórskiego (Lubsko, Szprotawa) H. Szczegóły rozpoczął badania naukowe i przygotował rozprawę doktorską, którą obronił w 1964 r. W 1970 r. Profesor uzyskał w Instytucie Historii UAM w Poznaniu stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych stając się w owym czasie jedyną osobą w Zielonej Górze, posiadającą ten stopień naukowy. W 1975 r. H. Szczegóły został również pierwszym w Zielonej Górze profesorem nadzwyczajnym, a w 1987 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego. Profesor był w latach 1971-1975 rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Ponownie - tym razem z wyboru - pełnił te funkcje w latach 1981-1984 oraz 1996-1999. H. Szczegóły opublikował ogółem 30 książek, blisko 500 artykułów i przeszło 200 prac popularnonaukowych, należąc do dziś do najbardziej znanych w kraju badaczy pogranicza polsko-niemieckiego i tzw. Ziemi Odzyskanych.

przesady za najpomysłniejszy w życiu kulturalnym województwa, mówiło się nawet o lubuskim modelu rozwoju ruchu regionalnego. Wśród wielu realizowanych wówczas przedsięwzięć wymienić należy cykl wystaw „Złote Grono”, gromadzący od 1963 r. licznych plastyków i rzeźbiarzy oraz najstarszy obecnie w Polsce festiwal filmów - Lubuskie Lato Filmowe, który ruszył w 1969 r.

Aktywność Hieronima Szczegóły w kulturze była dostrzegana i wysoko ceniona. To za osiągnięcia na tym obszarze otrzymał on w 1964 r. z rąk ówczesnego Ministra Kultury Złoty Krzyż Zasługi, a rok później odznakę Zasłużonego Działacza Kultury. Natomiast w 1966 r. Profesor wystąpił na Kongresie Kultury Polskiej z przemówieniem na temat kształtowania zainteresowań kulturalnych uczniów i studentów.

Zamiłowaniem Hieronima Szczegóły był również sport, zwłaszcza lekkoatletyka, do której od dziecka miał spore predyspozycje. Na początku lat 50. Profesor był jednym z

najlepszych biegaczy średniodystansowych w województwie zielonogórskim. Świadczyły o tym wartościowe wyniki osiągane przez niego w popularnych w tamtym czasie Biegach Narodowych na szczeblu powiatu i województwa, a także reprezentowanie, wraz z innymi młodymi sportowcami, regionu lubuskiego w latach 1949-1953 na imprezach centralnych. W krakowskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej jeszcze w połowie lat 60. nazwisko Profesora widniało na tablicy rekordów uczelni. Oprócz czynnego uprawiania sportu Hieronim Szczegóły angażował się także w działania na rzecz jego krzewienia. W 1952 r. został pierwszym przewodniczącym Rady Wojewódzkiej Ludowych Zespołów Sportowych, zaś w latach 1967-1972 sprawował funkcję Prezesa Okręgowego Związku Lekkiej Atletyki. Region lubuski był w tym okresie prawdziwą kuźnią wybitnych zawodników, w tym reprezentantów kadry narodowej.

Do dzisiaj prof. Hieronim Szczegóły jest zagorzałym kibicem lekkiej atletyki i zielonogórskich żuźlowców.

